

FRĂȚIILE DE CRUCE

Mărturisirea credinței Fratelui de Cruce

Cu dragoste față de Dumnezeu, care, cu bună orânduire, toate le-a făcut;

Cu multă recunoștință față de Dumnezeu, care, pe neamul nostru drept credincios, l-a binecuvântat și i-a dat în stăpânire cea mai frumoasă și bogată țară;

Cu dragoste față de țara noastră;

Cu iubire și recunoștință față de vitejiile strămoșilor noștri care s-au luptat ca să ne apere țara de toți vrăjmașii și să ne-o lase curată precum de la Dumnezeu este;

Cu cunoștința jertfei celor mari, de acum, a legionarilor, care, numai pentru noi, pentru apărarea țării noastre și pentru viitorul neamului nostru, se face;

*Ca drept mărturie a învrednicirii noastre de toate jertfele făcute;
Înmănunchiatu-ne-am astăzi... fraților de cruce.*

Vrem să devenim viteji ca strămoșii noștri;

*Vrem să ne iubim țara și să luptăm pentru ea, ca și legionarii
Căpitanului;*

Așa să ne ajute Dumnezeu.

Prezentarea generală a Frățiilor de Cruce

În paginile ce urmează, Frățiile de Cruce sunt prezentate prin referințe la textele fundamentale ale lui Corneliu Zelea Codreanu și ale lui Ionel Moța și mai cu de-amănuntul, pe planul organizării, al funcționării și al comportamentului practic, individual sau colectiv, aplicând documentul călăuzitor intitulat „Îndreptarul Frățiilor de Cruce“.

Acest Îndreptar a fost întocmit în anul 1935 de Gheorghe Istrate, șeful Frățiilor pe țară (până la asasinarea lui în 1939) și reactualizat în 1937.

Organizația denumită Frățiile de Cruce s-a născut dintr-o noțiune de bază, prezentă în toate țările din Europa: noțiunea de patrie, înțeleasă ca fir neîntrerupt de părinți și copii, din generație în generație, de-a lungul secolelor, trăind pe același pământ și având aceleași trăsături spirituale.

Ca normă de aspirații și de activitate Frățiile de Cruce și-au format o ierarhie a valorilor clară și ascendentă: familia, națiunea, Dumnezeu. Iar ca teren de lucru și-au ales vârsta și iscusința prin care omul - în cazul specific românul - își plămădește în modul cel mai natural mintea, sufletul și caracterul pentru toată viața: adolescența și școala.

Frățiile de Cruce s-au ocupat, deci, de tineretul școlar, pentru că din acest tineret se vor recruta ulterior conducătorii de care vor depinde orânduirea și viitorul neamului românesc. Au fost o școală menită să dea țării acesteia un mare tip de român... în care să fie dezvoltate, până la maximum, toate posibilitățile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru (Corneliu Codreanu). În toate țările lumii ochii celor ce au

grijă de viitorul neamului lor se îndreaptă către generațiile tinere (Îndreptarul Frățiilor de Cruce).

În afară de aceste țeluri referitoare la obiectul ultim al educației, Frățiile de Cruce își propuneau și un scop mai imediat, legat de felul în care era organizată și funcționa la noi, în acei ani, școala secundară.

Mergând la liceu, copilul ieșea - la vârsta de 11 ani - de sub aripa protectoare a părinților, deoarece școlile secundare, de orice fel ar fi fost, se găseau numai la oraș, în timp ce majoritatea elevilor provenea de la sat. Cu părinții și cu familia în general, această majoritate se reîntâlnea numai în scurta perioadă a vacanțelor și vara. Restul timpului îl trăia în orașe, la gazdă sau la internat, în mijlocul și sub influența unei societăți diferite și mult mai complexe decât mediul simplu și sănătos al satului.

Frățiile de Cruce își asumau, așadar, funcția de ghid auxiliar în cadrul educației școlare: elevii care făceau parte din aceste organizații trebuiau să devină, pentru restul colegilor de clasă și de școală, modelul sănătos atât în învățământ, cât și ca trăire morală. În denumirea de *frați de cruce* și în selecționarea elementelor ce vor servi drept model, se pleca de la un criteriu cvasi-religios, prezent în tradiția Bisericii Ortodoxe, în legătură cu taina botezului: copiii botezați în aceeași apă se numesc, pentru toată viața, *frați de cruce*.

Este de altfel cunoscut faptul că, în creștinism, noțiunea de bază prin care un om se definește în raport cu un alt om, nu este cea de apartenență la un stat sau la o etnie, ci cea de frate: *Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și-mbrăcat*. Elementul mântuitor, primar este - prin botez - Crucea: frăția Crucii. Elementul națiune-național identifică însă forma specifică prin care atât un individ cât și un popor își organizează și își trăiesc în timpul istoric și în frăția națională prezența lui Dumnezeu în istoria lor.

Când, la 1 Mai 1924, s-a înființat la Iași prima Frăție de Cruce, nu s-a plecat de la o concepție de ordin pur speculativ. Dimpotrivă, s-a

avut în vedere lucrarea practică în comun, la nivel egal și cu un obiectiv de utilitate imediată. La numai o săptămână de la înființare, Frăția de Cruce de la Iași a organizat la 8 Mai prima tabără de muncă voluntară la Ungheni. Aici s-a lucrat la facerea cărămizilor necesare pentru construirea căminului creștin de la Iași.

Revenind la problema necesității înființării Frățiilor de Cruce, în anii 1920, adică imediat după reîntregirea României, trebuie să examinăm situația existentă atunci în țară. Corneliu Codreanu, în primele capitole ale cărții lui **Pentru legionari**, trasează o prezentare detaliată și documentată a noilor și gravelor pericole care, în realitatea nemijlocită și în presă, amenințau viața națională. Faptul că, în acei ani, în toate centrele universitare din țară, s-a simțit iminența aceluiași pericol, e mai mult decât simptomatic: este dovada precisă a faptului că sufletul și conștiința curată a tineretului român au intuit pericolul și - prin urmare - și necesitatea de a lua măsuri urgente pentru combaterea lui.

Originea și criteriul de funcționare al viitoarelor Frății de Cruce le găsim în gândurile și în frământările sufletești ale celor șase tineri studenți, închiși și izolați în închisoarea Văcărești, în ajunul Crăciunului 1923. *Acolo ne-am învățat a gândi și a adânci și umări o problemă în cele mai mici amănunte... Am stabilit planul de organizare și de acțiune... Ajunseserăm la legi, la adevăruri indiscutabile ... Dar până să ne ocupăm de defectele neamului, am început să ne ocupăm de propriile noastre păcate... Noi spuneam: întâi să ne cunoaștem și să îndreptăm păcatele noastre și pe urmă vom vedea dacă avem dreptul sau nu de a ne ocupa și de ale altora... Și ne-am hotărât ca, în caz de vom fi achitați, să ne mutăm la Iași cu toții. Acolo să ne facem centrul nostru de acțiune. De acolo să începem, după planurile care erau gata, organizarea întregului tineret al țării, cu elevii cursului superior de liceu și chiar cu cei din cursul inferior, cu școlile normale, cu școlile de meserii, cu seminarele, cu școlile comerciale și cu flăcăii de la țară. În sfârșit,*

urma organizarea centrelor studentești. Toți aceștia trebuiau să crească în spiritul credinței care ne însuflețea pe noi, pentru ca la majorat să apară pe câmpul politic, unde se va decide soarta luptei noastre, serii după serii, ca niște valuri de asalt care vin din urmă și nu se mai sfârșesc. (Pentru Legionari).

Ar fi o greșeală esențială să se considere aceste preocupări și gânduri de viitor, ale unui mănunchi de șase tineri izolați, doar ca o simplă expresie retorică idealizată. Și binele, și adevărul, în anii 20 ca acum, ca întotdeauna, cer anumite luări de poziție pentru a evita supremația avidităților de toate felurile, al căror rezultat a fost în toate timpurile corupția materială și degradarea spiritului. Faptul în sine, că în acest strigăt de alarmă sunt implicați de la început tineri din toate straturile sociale și din toate regiunile țării, constituie o dovadă a unui pericol bine identificat și definit.

După pacea de la Versailles, țara noastră avea prima ocazie, de la părăsirea Daciei de către romani (271 î. Hr.), să-și definească natura sa etnic-unitară și, în consecință, să-și formuleze un cod juridic de existență care să-i ajute să purceadă în granițele ei milenare, la construirea materială și spirituală a unei vieți naționale. Toate țările din Europa, la sfârșitul primului război mondial, treceau printr-un proces de auto-definire și de refacere asemănător cu cel de la noi. Numai că țara noastră avea la frontiera din răsărit amenințarea bolșevismului, care deja distrusese Rusia și care găsisese deja simpatii la noi, într-un anumit fel de presă antimonarhică, antinațională și pretins, în schimb, democrată și umanitaristă.

În afară de Frățiile de Cruce de la Iași, se organizează în același an (1924) altele, la Bacău, la Bârlad, la Botoșani, la Neamț și la Vaslui, iar Ionel Moța devine primul lor șef pe toată țara. Cu ocazia taberei de la Ungheni, Moța trimite o scrisoare părinților elevilor care făceau parte din Frățiile de Cruce, prin care îi ruga să permită fiilor lor să participe la munca din tabără. Iată ce le

scrisa: *Se vor întâlni la această muncă sfântă copii din toate colțurile țării, pe care îi vom învăța să respecte munca, spiritul de sacrificiu pentru o nobilă datorie superioară, tăria și neînduplecarea în urmărirea unui ideal. Îi vom învăța să iubească fierbinte pe Dumnezeu, neamul și regele. Îi vom învăța să fie disciplinați, curați la suflet și pregătiți pentru asprimile vieții de mâine. Le vom spune ce înseamnă onoarea de a te înșirui în oastea mântuitoare de neam.* La această scrisoare-apel au răspuns, participând, peste 500 de frați de cruce.

Când, în Octombrie 1925, Ionel Moța a plecat în Franța pentru studiile de doctorat în drept, a trimis de asemenea tuturor Frățiilor de Cruce o scrisoare de îndrumări și de despărțire, în care le spunea: *Ne-am adunat în aceste Frății de Cruce, o seamă de tineri, pentru a învăța calea datoriei noastre, pentru a asculta și a înțelege mai bine chemarea patriei și pentru a ne strânge tot mai mult rândurile și a ne desăvârși pregătirea, în vederea acestei chemări. Și termina: Frățiile de Cruce nu se vor putea stinge decât atunci când ele își vor fi împlinit chemarea, sau atunci când, noi toți, ne vom părăsi calea datoriei, vânzându-ne sufletele.*

Cu această misiune și cu această caracterizare se încheie prima fază din istoria Frățiilor de Cruce. De acum înainte această organizație românească și creștină va constitui, împreună cu organizațiile studențești, elementul model în procesul de regenerare spirituală și națională a întregii țări.

Prevederile lui Corneliu Codreanu, ale lui Moța și ale grupului de profesori de la Iași s-au dovedit a fi exacte. Corupția și afacerismul din viața politică, presa anticreștină și antinațională își dăduseră mâna, într-o campanie foarte bine ordonată, împotriva Bisericii, a monarhiei și a ideii naționale.

Cine studiază obiectiv, din acest unghi, situația politică din anii 20, nu va putea să nu observe că în toate manifestările lor, de oameni,

de presă, de universitate - mișcările de dreapta porneau de la punerea pe primul plan, al importantei vieți naționale, instituții: familia, Biserica, monarhia și legătura cu pământul. Pentru că în ele se definește ideea însăși de Românie întregită și numai pe baza lor se puteau constitui, autentic, noile organe necesare unui bun început de viață publică sănătoasă. Acestea erau un drept și o obligație care nu puteau și nu trebuiau să fie contestate de nimeni.

Era deci natural ca Frățiile de Cruce să-și însușească această obligație și să apere acest drept. Față de cei care invitau tineretul să ignore „politica“ și „să se dedice cărții“, frații de cruce reprezentau o *tinerime care se uită spre cer. Care știe să pună mâna pe carte, și pe plug, și pe armă, și la teighea. Care știe să respecte ce e sfânt în țara aceasta și să-și pună pieptul zid pentru apărarea ei.*

Revenirea în țară (1930) a lui Carol II clarifică într-un mod cât se poate de limpede situația în care este împinsă țara. Nici un om de bună credință nu poate să nu recunoască necesitatea imediată a unei opoziții active împotriva dezlănțuirii corupției și teroarei de un rege care n-a vrut să fie adevărat rege al țării, și împotriva unei mentalități politicianiste aservite intereselor personale și de cele mai multe ori antiromânești.

Iată un fragment din scrisoarea adresată, în 1934, de către conducerea Frățiilor de Cruce, membrilor care intrau în viața universitară: *Alături de aprofundarea învățăturilor de orice natură, în bibliotecile dătătoare de lumină, viața studentescă a fost în toate vremurile și în toate țările lumii chintesența acțiunilor celor mai curate, neprecupețite, și având ca suprem țel: interesul neamului lor. Acest interes concretizat în idealul lor, l-au slujit studenții din toate timpurile... Luați cu grijă aminte: pregătiți-vă. Pregătiți-vă cu un ceas mai devreme. Oricât de fragezi, oricât de tineri, începeți școala caracterului. Cu cât sufletul, ca și trupul, este mai fraged, se modelează mai ușor, și veți fi mâine mai folositori și neamului, și societății și vouă. Toată pregătirea voastră*

se bazează însă pe iubire. Iubiți Biserica lui Cristos, iubiți-vă neamul, iubiți-vă familia și pe părinții voștri, iubiți școala și pe profesorii voștri. Ce este mai sublim decât înmănușarea cultului patriei tale și părinților tăi cu cel al bisericii lui Cristos și al școlii?!... Numai cu această pregătire veți putea mâine păși cu frunțile senine în lupta vieții sociale. Numai cu această pregătire veți înfrunta primejdiile luptei, și România tare va fi aureola sufletelor voastre. (Îndreptarul Frățiilor de Cruce).

Se înfruntau două lumi, exponente a două mentalități diametral opuse. Una născută din exacerbara raționalismului și a materialismului, care ducea în mod fatal la o societate egoistă, individualistă, animată doar de interese imediate și care avea ca deviză nemărturisită „scopul scuză mijloacele“. Cealaltă, cu rădăcinile înfipte adânc în structura spirituală a poporului român, purtătoare a tuturor tradițiilor șlefuite de-a lungul veacurilor și care mărturisea o ierarhie socială clădită pe adevărurile creștine. Frățiile de Cruce nu pot fi înțelese și cu atât mai puțin judecate, dacă nu se consideră la justa lor valoare, caracterul și motivul conflictului între cele două mentalități.

De la Mircea cel Bătrân, la Alexandru cel Bun, la Ștefan cel Mare, la Mihai Viteazul, la jertfa creștină a lui Constantin Brâncoveanu, la marii și devotații regi Carol I și Ferdinand, toate figurile impunătoare din trecutul nostru istoric au fost definite de înțelepciunea poporului român, doar prin prisma moralității faptelor lor în slujba țării și a adevărului credinței creștine. Reacțiunea tineretului, din anii 20 și 30, s-a produs și se justifică prin aceeași prismă a moralității. Țara se găsea în fața unei descompuneri fără precedent. Ea tindea la destrămarea întregului țesut social și la distrugerea oricărei credințe avute, paralizând orice învățătură bună. Refacerea caracterului, a capacității de abnegație și de generozitate au constituit activitatea de bază a Frățiilor de Cruce.

Încadrarea în unitățile Frățiilor avea loc numai când anumite încercări erau verificate și depășite. Pentru că cei acceptați trebuiau să-și însușească anumite norme de conduită. Acestea se refereau la silința la carte, la respectul față de profesori, comportarea individuală, ținuta exterioară, și, mai ales, credința și participarea duminicală la serviciile religioase. Trebuie menționat că tot acest proces de verificare și de atitudine era absolut voluntar, și putea fi întrerupt oricând, dacă cineva dorea să iasă din frăție. Dar elanul tineresc, dorința de a excela la studii, de a iubi frumosul și binele, atât personal, cât și în frăție, ridicau elementul uman la nivel de elită și aproape niciodată nu aveau loc îndoieli sau retrageri.

De aceea, pentru recrutare, se pornea de la elevii cei mai buni și mai corecți. Un exemplu: la tabăra de muncă a Frățiilor de Cruce din 1936, care a avut loc la Carmen Sylva, au participat peste 90 de elevi de la liceele din București și toți au rămas până la terminarea programului. Nimănui nu i-a fost dor de marele oraș, deși prin circulara din 28 Mai, în afara echipamentului personal pe care trebuiau să-l ia cu ei, li se comunicase doar următoarele: *Vom tăcea, vom munci, ne vom ruga; iar când nu vom supăra pe nimeni, vom cânta.* Și, în tăcere, și în cântec, se scoteau cu brațele pietre din mare și se construia digul proiectat. În anul 1936 au participat la probele de verificare și la încadrarea efectivă în diferite subunități și unități ale Frățiilor de Cruce 3031 de elevi.

Liceele și școlile secundare de orice fel dintr-un județ formau un grup de frății. În toamna anului școlar 1936-37 existau organizații ale frăției în aproape toate școlile din țară. La prima școală de cadre cu șefii de grup care a avut loc în Noiembrie 1936 la Casa Verde, au participat 67 de șefi de grupuri. Deci reprezentanții a 67 de județe (din 72 câte avea atunci țara). Tema: educația în școală.

La 31 ianuarie 1937 moare pe frontul anticomunist din Spania Ionel Moța, primul șef pe toată țara al Frățiilor de Cruce. În Îndreptarul

F.D.C. s-a consemnat atunci textul **Durere și Îndemn**, din care extragem: *Ionel Moța! Frățiile de Cruce, pe care cel dintâi le-ai condus, acu-s 13 ani, îți jură, acum și pururea, că vor crește în cultul virtuților tale și ale Căpitanului... Lângă sfintele tale moaște ne vom aduna în fiecare an pentru ca, îngenunchind, să te rugăm să cobori întotdeauna spirit conducător și protector printre noi.*

În perioada de pregătire, elevul care și-a manifestat dorința de a cunoaște viața din frăție, va fi de la început informat că în ea nu va găsi nici un privilegiu personal. Dimpotrivă, va trebui să se supună unui efort major atât la cursuri cât și la disciplină și la comportare. În acest sens, înainte de a intra în procesul de verificare, i se va da de citit, spre cunoaștere și lămurire, materialul disponibil, care avea ca subiect: sinceritatea, puterea de iubire, voința, capacitatea de sacrificiu, simțul corectitudinii, puterea de împrietenire.

Ceea ce a dat putere de rezistență, de succes și de sacrificiu tinerilor din Frățiile de Cruce în toate încercările, prigoanele și închisorile prin care au trecut, sau din cauza cărora au murit, a fost acest auto-examen pe care și l-au făcut la lumina unor valori și bunuri sufletești și intelectuale, pe care le-au cunoscut și le-au acceptat de bună voie și pentru totdeauna.

Să considerăm la început iubirea, așa cum era înțeleasă în frății. În această privință, **Îndreptarul F.D.C.** cere: comportarea față de părinți, de frați, de profesori, de colegi, de Dumnezeu. În legătură cu profesorii, se specifică faptul că menirea acestora este să dea lumină. Elevul - fratele de cruce - va trebui deci, să facă tot efortul pentru a învăța. În legătură cu Dumnezeu, elevul este avertizat că la început familia a fost primul neam. Cu înmulțirea familiei s-au format națiuni. Națiunea este deci o familie: prin sânge, prin limbă, prin credință, prin cei vii și prin cei morți. Ne înrudim, ca o singură familie, prin depărtări de secole și suntem mândri că purtăm același nume de Român.

Națiunea nu este o asociație de afaceri. Națiunea e o familie de oameni care trăiesc cu gândul la Dumnezeu, și de oameni care s-au dus deja la El.

La înțelegerea și însușirea ideilor mari se ajunge, însă, prin aplicarea zilnică a unui sistem de probe și de realizări practice. Educația făcută liceenilor adolescenți, de alți liceeni adolescenți, nu era, sub acest aspect cu nimic deosebită de cea din familie, din școală, din Biserică. Se distingea însă prin două lucruri esențiale: reprezenta un avantaj voluntar și se caracteriza printr-o formă mai riguroasă a rezultatelor.

Sistemul extrem de detaliat al educației în Frățiile de Cruce tindea exclusiv la crearea acestui tip de om. Iar vârsta fragedă la care se aplica era cea mai potrivită, deoarece corespundea legilor naturale: orice lucru, de pe ogor sau din suflet, dacă e îngrijit de mic, crește frumos. Se începea deci cu educația puterii de sacrificiu, cel mai mic fiind „1/40R“. Se socotea și se punea de o parte, zilnic, a patruzecea parte din rația cuvenită pentru masă, casă și eventuale distracții. Se nota în fiecare zi într-un carnețel. Această sumă intra în casieria Frăției. De asemenea „1/40 T“, care reprezenta a patruzecea parte din timp - 36 de minute din 24 de ore - era dedicat gândirii ordonate, în legătură cu o problemă de școală sau personală. *În felul acesta - citim în **Îndreptarul F.D.C.** - fratele de cruce învață să judece, ducând o chestiune până la capăt. Judecă chestiunea deplin, ca și când ar avea de scris o teză. Gândind ordonat și continuu, își dezvoltă spiritul de inițiativă... și de concizie.* Acest auto-control zilnic reprezintă în același timp și educația simțământului de corectitudine, în materie de mănuire a „banilor străini“.

Nu era o probă ușoară pentru vârsta când se cerea dată și trecută cu succes. Luând în considerație că la școlile secundare din orașele din provincie mai mult de jumătate din numărul elevilor provenea din viața umilă a satelor, aceste mici sacrificii erau sacrificii însemnate

pentru copiii de la țară, raportate la cele ale elevilor care locuiau acasă, cu părinții care se îngrijeau de ei. Dar și pentru unii și pentru alții erau începuturi de recunoaștere și aplicare a unui principiu de auto-disciplină și, mai ales, de ordine.

Se avea, de asemenea, satisfacția - mare - de a fi pus de-o parte o contribuție materială - mică pentru o cauză nobilă. E de notat că, la acest punct, regula nu admitea ca 1/40 din rație să fie amânată de la o zi la alta. La fel și în privința celor 36 de minute rezervate meditației. Exactitatea era de o foarte mare importanță, pentru că ea pune în lumină corectitudinea sau incorectitudinea, într-o acțiune întreprinsă voluntar și fără supraveghere exterioară.

În anii în care **Îndreptarul F.D.C.** a fost tipărit și pus în aplicare, ieșiseră la lumină marile scandaluri politic-financiare - Skoda, falimentul Băncii Marmorosch Blank, timbrul aviației, înzestrarea armatei - toate legate de manipularea frauduloasă a banului public de către partidele politice sau chiar direct de persoana regelui Carol II (timbrul aviației). Era deci logic ca în concepția Mișcării Legionare despre cinste și corectitudine, atât la nivel personal cât mai ales la cel de funcțiune publică, preocuparea de educare a tineretului să capete o importanță primordială.

Paralel cu educația din Frății, în anul 1937 se înființează Comerțul Legionar. 70 de copii aleși din familiile cele mai sărace de pe tot întinsul țării sunt pregătiți de Mișcare pentru a deveni ulterior cadrele vieții comerciale ale României de mâine.

Programul de pregătire se încheia cu „puterea de împrietenire”: adică de împărtășire, cu colegii de clasă, a frumuseții unui comportament ales, în tot ce era legat de școală, de camaraderie, de credință, de corectitudine, de ajutor reciproc. Era încoronarea, la vârsta generozității tinerești, a unui principiu de comuniune sinceră, consfințit din timpurile cele mai vechi prin tratatele **De Amicitia** (Cicero, Seneca).

Realizarea celor șase puncte din program se traducea, astfel, printr-o atitudine care se manifesta reciproc între toți frații de cruce dintr-o unitate școlară. Coeziunea sufletească, era în felul acesta, o calitate și o garanție. De aceea, una din condițiile de îndeplinit, înainte de depunerea legământului de frate de cruce, era ca fiecare candidat să fi pregătit până atunci două elemente noi. Și era de la sine înțeles că pe toată durata pregătirii și a activităților să fie ținute la zi „cartea fratelui de cruce” și carnetul patruzecimei.

Îndreptarul F.D.C. prevedea un program precis în 10 puncte pentru ședințele unei unități:

1. Rugăciunea
2. Minutul legionar
3. Instrucție
4. Exerciții de cântece legionare
5. Comunicări, informații
6. Citirea unui text, reflexii
7. Raportul fiecărui membru
8. Momentul prieteniei
9. Momentul hotărârilor
10. Închiderea ședinței, cântec.

Punctul 5 constituia miezul ședinței. *În cadrul consfătuirilor, membrii vor face, după un ciclu dinainte stabilit, comunicări asupra unor probleme care interesează pregătirea lor (Îndreptarul Frățiilor de Cruce).* Scopul acestor comunicări era dublu: de a cunoaște cât mai precis istoria noastră națională și, prin această cunoaștere, membrii unității să-și formeze o conștiință și o decizie mai trainice de necesitatea apărării trăsăturilor înălțătoare ale neamului românesc.

Punctul 8 este de asemenea de o mare importanță. *Zece minute pentru educația marelui prietenii. Un moment de largă sinceritate.*

Fiecare roagă pe prieteni să-i spună defectele pe care le-au observat și toți vor trebui să le spună fără supărare, ba dimpotrivă. Școala prieteniei adevărate.

E de la sine înțeles că viața unei unități **F.D.C.** includea și un riguros control disciplinar, începând de la absențele atât de la școală cât și de la consfăturile și activitățile organizației. Dar așa cum intrarea în organizație era o decizie personală, tot așa și pedeapsa era acceptată în mod voluntar.

Nimeni nu a intrat din ordin, ci din buna lui dragoste. Prin urmare numai când el a vrut. Intrând el și-a manifestat voința de a lucra după toate legile noastre. Până la manifestarea acestei voințe ferme, au existat între el și Mișcare legături benevole de cunoaștere... După cunoaștere, și după manifestarea voinței de a se încadra, încep legături oficiale, ordonate. De acum încolo acestea contează propriu zis. Dar legătura, de la el a trebuit să pornească întâi.

Toată situația scriptică a unității era conținută în „cartea“ unității respective. Pe prima pagină se găsesc scrise următoarele cuvinte, care se citesc la toate ședințele cu intrări de membri noi:

Cu gândul la Dumnezeu și la întărirea țării noastre înființatu-s-a astăzi ... mănunchiul de prieteni de la școala... Cei dintru început în acest mănunchi, cât și cei de pe urmă învredniciți a intra, după ce cu dragoste legionară s-au apropiat și înălțimea vrerilor legionare au cunoscut. Luminatu-s-au îndestul, căci pe marea scară ce către culmi legionare duce, numai cei curați și tari la suflet - eroii - pot să urce. Întru acestea ne înmănunchem unii cu alții, ca, împreună, cu iubire și cu adevărat mare prietenie, spunându-ne unii altora păcatele, să ne vindecăm. Ascultători desăvârșiți în înțelegere, tari în voința unei aspre supravegheri, ne luăm ca deviză: Aspru cu tine însuți!

Formularea cvasi-religioasă a acestor rânduri a fost aleasă în mod deliberat, pentru că felul global de comportare a membrilor trebuia să corespundă unei decizii și unui nivel de trăire superior celor obișnuite în viața unui elev de școală secundară. Dar așa cum practica religiei nu exclude bucuriile nobile ale trăirii zilnice, tot așa și din viața fraților de cruce nu erau excluse plăcerile frumoase ale tinereții. Fiind însă vorba de un angajament superior și de ordin național, era necesar ca pagina întâia din „cartea facerii“ a unei unități să conțină și să declare solemn spiritul de elită care trebuia să fie ghid fiecărui membru al unității.

În **Îndreptar** se citesc următoarele: *Cu acest gând au pornit la drum, acesta este țelul final: râvna legionară. Să se vadă aceasta pe fiecare zi ce merge. La toți împreună și la fiecare în parte. Transformarea lor lăuntrică trebuie să se simtă nu numai de către ei, ci și de către lumea cealaltă din care au venit. Să se minuneze părinții și toți ceilalți de viața nouă, legionară, pe care copiii lor se străduiesc să o trăiască... Nimic nu-i poate impresiona mai frumos decât purtarea copiilor lor, acasă și pretutindeni, în spiritul celei mai largi înțelegeri.*

Importanța educativă a Frățiilor de Cruce a fost sesizată de la început de adversari. Ceea ce-i preocupa era faptul elementar că sentimentul patriotic și religios în care se făcea educația tineretului în Frățiile de Cruce, ca și corectitudinea exemplară a acestor tineri puteau să rezulte într-o generație de viitori conducători imuni la tentațiile materiale la care ar fi fost supuși.

Văzându-și privilegiile amenințate, adversarii s-au coalizat și au reacționat la nivel politic prin teroare, cu autoritatea statului și a regalității, închizând, schingiuint și omorând tineri fără nici o vină și fără judecată pe la toate răspântiile și coclaurile țării.

Un observator francez, Henri Prost, martor al evenimentelor din țară din acea vreme, își scria amintirile în cartea sa „Le destin